

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Αυτοσυγκράτηση ή ελιγμός;

Ενας σουλτάνος στη Μεσόγειο. Ο Αμπντούλ Χαμίτ Χαν ανήλθε στον θρόνο το 1876 και εκθρονίστηκε το 1909 με την εξέγερση των Νεότουρκων. Γνωστός ως «αιμοσφαγής σουλτάνος» υπήρξε γενικά μια αντιφατική προσωπικότητα. Τον θαυμάζει όμως ο πρόεδρος Ερντογάν γιατί θέλει προφανώς να τονίσει τη συνέχεια με την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Ο Αμπντούλ Χαμίτ ήταν ο τελευταίος σουλτάνος της αυτοκρατορίας. Και έτσι ονόμασε το νέο γεωτρίπανο που απέκτησε η χώρα του.

Και τελικά αφού έπαιξε τυραννικά με τα νεύρα της Αθήνας, αποκάλυψε χτες την περιοχική στην οποία το σκάφος Αμπντούλ Χαμίτ θα διεξάγει τις έρευνες για την οποία εκδόθηκε και σχετική πανtex. Πρόκειται για μια περιοχική έξω από τις ακτές της Αττάλειας (55 ν.μ. νοτίως - σε δυνητική τουρκική ΑΟΖ) και βόρεια της Κύπρου (Καρπασίας). Έρευνα πλησιον της Βόρειας Κύπρου θα ήταν έκνομη, αφού δεν υπάρχει νόμιμη οριοθέτηση υφαλοκρηπίδας/ΑΟΖ δεδομένου ότι δεν μπορεί να υπάρξει με το αυτοαποκαλούμενο (δήθεν) τουρκοκυπριακό κράτος, καθώς διεθνώς δεν αναγνωρίζεται ως κράτος. Είναι η σχετικά πλέον ανώδυνη επιλογή / σενάριο. Τουλάχιστον επί του παρόντος η Τουρκία δεν φαίνεται να προχωρεί νότια στη νόμιμη οριοθετημένη ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας ούτε πολύ περισσότερο δυτικότερα (προς 28^ο μεσημβρινό) κατά το προηγούμενο του 2020. Φαίνεται επομένως στο στάδιο αυτό να δείχνει κάποια αυτοσυγκράτηση (ή μήπως επιχειρεί έναν ελιγμό;). Γιατί όμως;

Γιατί οι σημερινές συνθήκες, του 2022, είναι αισθητά διαφορετικές απ' αυτές του 2020. Πρώτα απ' όλα, έχει εκραγεί ένας επιθετικός πόλεμος αναθεωρητισμού στην Ευρώπη, ο πόλεμος της Ουκρανίας, που άλλαξε πάρα πολλά. Άλλαξε ιδιαίτερα την πρόσληψη που έχει η Ευρώπη για τον αναθεωρητισμό και τις ολέθριες συνέπειές του, είτε αυτές προέρχονται από τη Ρωσία είτε από άλλη αυταρχική χώρα όπως η Τουρκία. Επομένως και οι ανοχές της Ευρώπης σε παραβίαση κυριαρχίας, κυριαρχικών δικαιωμάτων έχουν αμβλυνθεί. Οι πρόσφατες τοποθετήσεις Γερμανίας, Γαλλίας είναι ενδεικτικές του νέου κλίματος που επικρατεί στην Ευρώ-

πη. Δεύτερον, η Ελλάδα έχει θεωρηθεί καλύτερα για να αντιμετωπίσει τοξικά σενάρια κατά το προηγούμενο του 2020, τόσο επιχειρησιακά όσο και διπλωματικά. Οι συμφωνίες με Γαλλία, ΗΠΑ αποτελούν μέρος της θεωράκισης αυτής.

Βεβαίως η Τουρκία μετά τον πόλεμο αισθάνεται αναβαθμισμένη γεωπολιτικά. Ελέγχει τα Στενά, συνομιλεί και διαμεσολαβεί μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας καταγράφοντας ορισμένα αποτελέσματα (συμφωνία εξαγωγών σιτηρών από Ουκρανία). Αλλά από την άλλη μεριά, στοχεύει και στη βελτίωση των σχέσεων με τη Δύση και τις ΗΠΑ από τις οποίες επιδιώκει την προμήθεια των F-16. Και γνωρίζει ότι για την αγορά αυτή τον τελικό λόγο έχει το Κογκρέσο. Όταν το τελευταίο διαπιστώσει ότι η Τουρκία παραβιάζει με κατάφωρα βάνουσο τρόπο το διεθνές δίκαιο και την κυριαρχία, κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας, τότε το βέτο του στην πώληση των αεροσκαφών είναι βέβαιο.

Στο μεταξύ ο Χουλουσί Ακάρ, υπουργός Άμυνας της Τουρκίας, πήγε ακόμη πιο πέρα την ακραία εθνικιστική ρητορική του. Στόχος του το Καστελλόριζο που ονειρεύονται να καταλάβουν μια μέρα κολυμπώντας τουρκοί σπουδαστές στρατιωτικών σχολών αφού απέχει μόλις 1.950 μέτρα από τις τουρκικές ακτές. Ευφυώς ο κυβερνητικός εκπρόσωπος αφού επισήμανε ότι η κυριαρχία του Καστελλόριζου ορίζεται από το διεθνές δίκαιο και συνθήκες, πρότεινε τη διεξαγωγή ενός ειρηνικού αγώνα κολύμβησης στα 1.950 αυτά μέτρα μεταξύ ελληνικών και τουρκικών σπουδαστών. Απέφυγε δηλαδή δηλώσεις τύπου «Μολών Λαβέ» που αποτέλεσαν και την αφορμή για την εθνικιστική αμετροέπεια Ακάρ (έγιναν πριν από λίγους μήνες από Έλληνα αξιωματούχο - «αν μπορείτε ελάτε»). Την εθνικιστική ρητορική ενίσχυσε την ακυρώνει αποτελεσματικότερα ευτελιζόντας την. Η ειρήνη απαιτεί ευρηματικότητα αντίδρασης. Με τη δύναμη μιας λέξης...

Ο καθηγητής Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος του ΥΠΕΞ και μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΝΑΜΕΠ. Τελευταίο του βιβλίο: Επιτεύγματα και Στρατηγικά Λάθη της Εξωτερικής Πολιτικής της Μεταπολίτευσης (Θεμέλιο)